

Gawinecka, Magda

Polsko-norweska konferencja naukowa w Toruniu

Dzieje Najnowsze 38/4, 269-270

2006

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

ŻYCIE NAUKOWE

Polsko–norweska konferencja naukowa w Toruniu

W dniach 13–15 X 2005 r. odbyła się w Toruniu konferencja naukowa nt. „Historia Norwegii i wzajemne relacje między Polską a Norwegią 1905–2005”. Sesję zorganizował Instytut Historii i Archiwistyki UMK przy wsparciu finansowym Ambasady Królestwa Norwegii w Warszawie i Prezydenta Miasta Torunia, a okazją do niej stała się obchodzona w 2005 r. setna rocznica rozwiązania unii szwedzko–norweskiej. Uroczystego otwarcia dokonali prezydent Miasta Torunia Michał Zaleski, sekretarz Ambasady Norwegii w Warszawie Kristin Hansen oraz prorektor UMK prof. Andrzej Radziwiński.

W konferencji wzięli udział badacze norwescy z ośrodków naukowych z Oslo, Bergen i Trondheim oraz skandynawiści polscy z Gdańska, Poznania i Torunia. Uczestnicy sesji naukowej wysłuchali łącznie trzynastu referatów, które z uwagi na szeroki zakres tematyczny konferencji zostały pogrupowane w pięć sesji. Badacze norwescy przedstawili referaty poświęcone historii Norwegii, z kolei historycy polscy skupili się głównie na relacjach polsko–norweskich. Referaty wygłoszono w języku norweskim, angielskim i polskim.

Pierwszy referat pt. „Unia szwedzko–norweska, współpraca skandynawska i rozwiązanie unii w 1905 r.” wygłosiła Ruth Hemstad (Oslo). Autorka przedstawiła rozwój idei skandynawizmu w XIX i XX w. Następnie ukazała przyczyny i okoliczności rozwiązania unii szwedzko–norweskiej w 1905 r. Teresa Borawska (Toruń) w wygłoszonym przez siebie referacie scharakteryzowała stan wiedzy astronomicznej w Skandynawii oraz stopień przyswojenia heliocentrycznej teorii Mikołaja Kopernika w państwach skandynawskich. Referentka przedstawiła też sylwetki zwolenników i przeciwników teorii heliocentrycznej w Szwecji i Danii. Einhart Lorenz (Oslo) wygłosił referat pt. „Ruch robotniczy w Norwegii”. Autor zapoznał zgromadzonych z okolicznościami powstania oraz rozwojem partii robotniczej w okresie od XIX do końca XX w. Nawiązał też do polskiego ruchu robotniczego. Rozwojowi norweskiego państwa dobrobytu poświęciła swoje wystąpienie Aina Schiøtz (Oslo–Bergen). Referentka ukazała, jak powstało państwo dobrobytu w Norwegii, oraz wyjaśniła, na czym polegała opiekuńcza rola państwa. Przedstawiła pozycję kobiet w Norwegii i ich rolę w kształtowaniu sytuacji politycznej w tym kraju. Kolejny referat dotyczył relacji polsko–norweskich w latach 1918–1929, a wygłosił go Jan Szymański (Gdańsk). Autor wskazał na okoliczności nawiązania stosunków dyplomatycznych i pierwszych kontaktów handlowych między Norwegią a Polską po zakończeniu I wojny światowej. Dużo miejsca poświęcił postaci Samuela Eyde, będącego inicjatorem zacieśnienia współpracy gospodarczej między Norwegią a Polską. Ostatni w tym dniu referat pt. „Wy-

prawy polskich badaczy na Spitzbergen w okresie międzywojennym” wygłosiła Mirosława Operacz (Toruń). Autorka opowiedziała o współpracy polsko–norweskiej w organizowaniu wypraw naukowych oraz odkryciach Polaków na Spitzbergenie.

Referat Ole Kristiana Grimnesa (Oslo) pt. „Norwegia i kraje nordyckie w czasie II wojny światowej” otworzył sesję w drugim dniu konferencji. Referent ukazał różne postawy państw skandynawskich podczas II wojny światowej, kładąc nacisk na przedstawienie sytuacji w Norwegii w okresie okupacji niemieckiej, szczególnie zaś na rozwój ruchu oporu. Okresowi II wojny światowej poświęcone zostało wystąpienie Magdy Gawineckiej (Toruń). Autorka scharakteryzowała stosunki między rządem polskim a rządem norweskim na emigracji w Londynie w latach 1940–1945. Ukazała stanowisko Norwegów wobec inicjatyw podejmowanych w tym okresie przez Polaków oraz okoliczności cofnięcia przez rząd norweski uznania dla emigracyjnego rządu polskiego. Z kolei Kjetil Skogrand wygłosił referat pt. „Zimna wojna a norweska polityka atomowa w latach 1945–1970”. Autor porównał oficjalną i praktyczną politykę Norwegii w zakresie broni atomowej. Wyjaśnił też, na czym polegała „polityka balansowania”, prowadzona przez rząd norweski w okresie „zimnej wojny”. Następny referat, wygłoszony przez Emilię Denkiewicz–Szczepaniak (Toruń), został poświęcony negocjacjom handlowym Norwegii z Polską w latach 1945–1970. Autorka przedstawiła m.in. sytuację gospodarczą obu państw po zakończeniu II wojny światowej, warunki zawartych w tym okresie umów handlowych oraz wymieniła produkty będące przedmiotem wzajemnej wymiany. Ostatni w tym dniu referat wygłosił Hans Otto Frøland (Trondheim). W wystąpieniu pt. „Norwegia i Unia Europejska” scharakteryzował on stosunek władz i społeczeństwa norweskiego do integracji europejskiej. Przedstawił wyniki referendów dotyczących przystąpienia Norwegii do Unii Europejskiej.

Referat Andrzeja Kubki (Gdańsk) otworzył ostatni dzień konferencji. Wystąpienie zostało poświęcone wyborcom w Norwegii na przełomie XX i XXI w. Referent wyjaśnił, jaka była aktywność Norwegów w dokonujących się procesach politycznych, w wyborach parlamentarnych i lokalnych, jakie problemy i wartości są obecnie ważne dla norweskich wyborców. Porównał też frekwencję w wyborach parlamentarnych we wszystkich państwach skandynawskich od lat 60. XX w. do początku XXI w. Ostatnim wystąpieniem konferencji był referat Elżbiety Later–Chodyłowej pt. „Adaptacja współczesnych emigrantów polskich w Norwegii”. Autorka wskazała główne skupiska polonii norweskiej oraz przedstawiła dane dotyczące jej liczebności. Wyjaśniła okoliczności przybycia polskich emigrantów po II wojnie światowej, omówiła też stopień ich asymilacji ze społeczeństwem norweskim.

Każda sesja kończyła się dyskusją, w trakcie której podsumowano wygłoszone referaty, zadawano pytania ich autorom, jak również wskazano zagadnienia do dalszych badań. W dyskusji brali udział wszyscy uczestnicy konferencji oraz licznie przybyli studenci UMK.

Konferencja toruńska dała naukowcom polskim możliwość zaprezentowania wyników swoich badań nad historią Norwegii oraz relacjami polsko–norweskimi. Z pewnością przyczyniła się też do umocnienia współpracy między środowiskami naukowymi Norwegii i Polski. Na zakończenie E. Denkiewicz–Szczepaniak i O. K. Grimnes podsumowali trzydniowe obrady i zapowiedzieli wydanie materiałów z konferencji.

Magda Gawinecka
Toruń